

KEVÄT- SEURANTA

lapsille

Kevään perhoset

Kevään ensimmäisiin perhosiin kuuluvat aikuisena talvehtivat sitruunaperhonen ja nokkosperhonen. Kevään edetessä joukkoon lentelee paljon muitakin perhoslajeja, kuten Suomen kansallisperhonen paatsamasinisiipi, joka puolestaan on talvehtinut kotelona. Paatsamasinisiiven voit nähdä jo huhti-toukokuussa ja muita ihania sinisiipiä myöhemmin kesällä. Lähde retkelle tutkimaan keväistä luontoa ja tarkkailemaan kauniita perhosia!

1. Auringonkeltainen **leskenlehti** kukkii varhain keväällä peltojen pientareilla ja tienvierustoilla. Lehdet se kasvattaa vasta kesällä. Leskenlehden kukka on oikeasti kukinto: vieri vieressä kasvaa monta pientä kukkaa.

Montako kukkaa laskit? _____

2. Metsän valkeat tähdet valloittavat metsän lehtoniityt ja pientareet kevään korvilla.

Valkovuokot kukkivat suurina kukkamattoina, ennen kuin puiden lehdet kasvavat kokonaisuksi. Valkovuokko on rauhoitettu. Valkovuokko on monivuotinen ja kukkia kannattaa etsiä samasta paikasta, mistä niitä on löytynyt aikaisempinakin vuosina.

Tiedätkö hyvän valkuvuokkometsän?

3. **Koivu** vihertää loppukevästä. Vain ohut vahapintainen suojalehti on piilottanut pienet hiirenkorvat talven pakkasilta. Koivua syömällä moni eläin on selvinnyt talven yli. Jänis ja myyrä ovat nakertaneet sen kuorta. Teeri on napsinut sen silmuja.

Näetkö sinä koivun lähellä eläimen, joka voisi syödä koivua? Minkä? _____

4. Ojan varrella kukkivan **rentukan** tunnistat kirkkaankeltaisista kukista ja tummanvihreistä lehdistä. Rentukka on kerännyt viime kesänä vararavintoa juurakkoonsa ja voi sen avulla ottaa pikälähdön keväeseen. Muut kosteiden paikkojen kasvit kukkivat vasta kesällä. **Poimi rentukoita vain silmilläsi, ota valokuva tai piirrä rentukka vihkoosi.** Rentukka on näet myrkyllinen.

5. **Kekomuurahaisen** löydät kevätpuuhiissa metsästä. Työläiset rakentavat jo pesää, kun muurahaiskuningatar ja koiraat lepäilevät vielä keon uumenissa.

6. Lämpimänä kevätpäivänä voit bongata pörröisen **kimalaisen** surisemassa pajun kukissa. Varhain kukkivat pajut tarjoavat ravintoa talvihorroksesta heräville pistiäisille. Kimalaiset auttavat pajua pölytyksessä. Ampiaisista ja mehiläisistä kimalaisen erottaa sen pulleasta muodosta.

7. Leppäkertun ensimmäinen kesä kuuluu kirvoja syöden. Vasta seuraavana kesänä se lisääntyy. Leppis on ihmisen kannalta hyödyllinen, sillä kirvat ovat monen puutarhan vitsauksena.

Montako täplää löydät leppäkertun siivistä?

Pisteiden lukumäärän mukaan on nimetty eri leppäkerttulajeja. Jos pisteitä on seitsemän, olet löytänyt seitsenpistepirkon.

8. Ensimmäiset perhoset ilahduttavat kulkijaa kevään saapuessa. **Sitruunaperhonen**

on yksi ensimmäisistä perhosista, ja sen voi havaita jo varhain keväällä. Perhonen talvehtii aikuisena perhosena suojaisassa paikassa. Pysähtyessään kukkaan sitruunaperhonen pitää siipensä kiinni. Sitruunaperhonen on helppo tunnistaa sen kirkkaan vihreänkeltaisesta väristä.

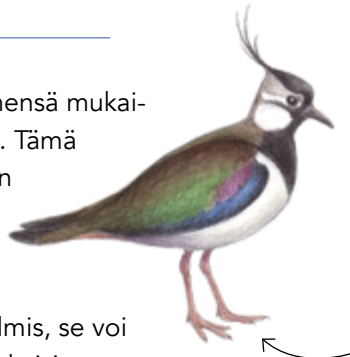

9. Sammakko on talvehtinut ojan tai lammen pohjamudassa. Kun jäät ovat sulaneet se kömpii esiin: on aika kokoontua kutemaan. Sammakon kutupaikat ovat vuodesta toiseen samat.

Kuuntele huhti-toukokuun iltoina kurnutusta kosteikkojen ja lammikoiden lähistöllä. Kuulitko sammakon kurnutusta? Näitkö sammakon kutua?

10. Töyhtöhyppällä on nimensä mukaisesti näkyvä töyhtö päällella. Tämä mustavalkoinen pulun kokoinen lintu voi saapua ensimmäiselle tiedustelulennolle Suomeen jo varhain keväällä. Jos kevät ei ole vielä ihan valmis, se voi kääntyä kannoillaan ja tulla takaisin vasta pölvien ilmaannuttua pelloille ja rannoille.

Leikkaa ja palauta Luonto-Liittoon!

11. Pitkäpyrstöinen **västäräkki** on viettänyt talven Välimerellä. Hyönteissyöjän ei kannata ilmestyä maisemiin, ennen kuin horroksesta heränneet hyönteiset ovat lennossa. Näet västäräkin pyrähtelemässä rannan lähellä tai aukealla paikalla. Kun västis on paikalla, on kesäkin kohta!

12. ”Pääskystä ei päivääkään” -sanonnan mukaan pääskysen näkeminen on varma kesän merkki. Hyönteisiä syövät pääskysen palaavat Afrikan lämmöstä aivan kesän kynnyksellä.

13. Värikäs **nokkosperhonen** talvehtii aikuisena, ja horroksesta heränneen perhosen voi nähdä jo varhain keväällä auringon lämmittämällä paikalla tai ruokailemassa kukkivan pajun oksilla. Aikuinen nokkosperhonen käyttää ravinnokseen puiden ja kukkien mettä, mutta perhosen toukka popsii ainoastaan nokkoslehtiä. Nokkosperhosen toukka pystyy elämään nokkoslehtiä ja syömään sen lehtiä ruuakseen, vaikka ihmisen ihoa nokkoslehti polttavat kipeästi.

Töyhtöhyppä lentää pyöreäpäisillä siivillään nykyvästi mutta hyvin taitavasti. Osaatko piirtää töyhtöhyppä lentoreitin?

Kevätkortti

Vuosi: _____

Omat ensihavaintoni

Merkitse kunkin lajin kohdalle se päivämäärä, jolloin havaitset lajin ensimmäisen kerran keväällä. Kirjoita lisäksi havaintopaikkakunta.

Kevätretkeni

Käy kevätretkillä tarkkailemassa kevään edistymistä. Rastita alla olevasta listasta retkillä havaitsemasi lajit.

1. retki   **2. retki**   **3. retki**

pvm:

pvm:

pvm:

paikka:

paikka:

paikka:

1. Leskenlehti kukkii

2. Valkovuokko kukkii

3. Koivu hiirenkorvilla

4. Rentukka kukkii

5. Kekomuurahainen nähty

6. Kimalainen pajun kukissa

7. Leppäkerttu liikkeellä

8. Sitruunaperhonen herännyt

9. Sammakonkutua vedessä

10. Töyhtöhyppä tullut

11. Västäräkki maisemissa

12. Pääskyen palannut

13. Nokkosperhonen herännyt

Katso Kevätkortin täyttöohjeet kääntöpuolelta!

Lähde kevätretkelle! Kevätretkelle voit lähteä yksin, kaksin, luontokerhosi, etsivätoimistosi tai luokkasi kanssa. Kevätretki voi olla pieni kierros kotipihalla tai pidempi eväretki lähimetsään tai rannalle. Ota mukaasi tämä Kevätkortti ja kynä. Kiikareista, luupeista ja määrittysoppaista on hyötyä!

Kevätkortin täyttöohjeet Kevätkortin ensimmäinen sarake on varattu ensihavainnoille. Merkitse ruutuun ensihavaintosi päivämäärä ja paikkakunta. (Ensihavainto tarkoittaa sitä kertaa, jolloin näet kortin lajin keväällä ensimmäisen kerran.)

Kevätkortissa on tilaa kolmen kevätretken havainnoille. Rastita retken aikana näkemäsi lajit jokaisen retken kohdalla oleviin sarakkeisiin. Kortin avulla voit seurata kevään edistymistä: lajimäärä kasvaa, mitä pidemmälle kevät etenee. Kolmannella retkellä saatat nähdä jo lähes kaikki lasten Kevätseurannan lajit!

Toimi näin: **1** Kun olet täyttänyt kortin, tarkista, että olet kirjoittanut tiedot itsestäsi. **2** Leikkaa sivu irti. Taita keskeltä ja niittaa tai teippaa alalaidasta kiinni. Tämä puoli ylöspäin! **3** Postimerkki paikalleen ja Kevätkortti postiin.

Muut tekemäni kevähavainnot

Mitä näin:	Missä:	Milloin:
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Etunimi: _____

Sukunimi: _____

Syntymävuosi: _____

Katuosoite: _____

Postinumero
ja -toimipaikka: _____

Sähköpostiosoite: _____

Haluan liittyä Luonto-Liiton jäseneksi! (28€/vuosi)

Jäsenlehdiksi valitsen

- Siepon, lasten luontolehden (6 nroa/vuosi)
- Nuorten Luonnon (4 nroa/vuosi)
- Molemmat lehdet 12,50 euron lisähintaan

Perhejäseniksi liittyvät (nimi ja synt.vuosi):

_____

_____

_____

Alle 18-vuotiaalta huoltajan allekirjoitus:

_____

Liimaa postimerkki

*Lisätietoja Luonto-Liitosta ja
Luonto-Liiton jäsenyydestä:
p. (09) 684 4420
toimisto@luontoliitto.fi
www.luontoliitto.fi*

Luonto-Liitto ry

Itälahdenkatu 22b
00210 Helsinki

Luonto-Liiton toimintaa lapsille

Luonto-Liitto on lasten ja nuorten luonnonharrastus- ja ympäristöjärjestö. Tarjoamme lapsille luontokerhoja, leirejä ja retkiä sekä lasten kanssa toimiville aikuisille materiaalia ja koulutuksia ympäristökasvatuksen toteuttamiseen.

Luontokerhot

Luontokerhoissa leikitään, retkeillään ja askarrellaan – tutustutaan luontoon monin eri tavoin. Tärkeintä ovat hyvät luontokokemukset ja iloinen yhdessäolo.

Tule mukaan luontoleirille

Luonto-Liiton piirit järjestävät lasten kesä- ja talvileirejä eri puolilla Suomea. Leireillä tutkitaan luontoa, uidaan, paistetaan tikkupullaa ja tunnelmoidaan iltanuotiolla.

Sieppo, lasten luontolehti: sinivesien salaisuuksia, aarnimetsien arvoituksia, seikkailuja kujilla ja takapihoilla. Sieppoa tehdään ympäristökasvatuksen uusimpia tuulia aistien ja perinteikästä lastenlehtikulttuuria arvostaen. Sieppo on ainoa suomalainen lasten luontolehti. Vuosikerta kuuluu jäsenmaksun hintaan.

Luonto-Liittoon kannattaa liittyä! Jäsenmaksumme on 28€ vuodessa, jäsenetuina saat:

- Sieppo- tai Nuorten Luonto -lehden (Sieppo ilmestyy 6 kertaa vuodessa. Nuorten Luonto ilmestyy 4 kertaa vuodessa.)
- alennusta Luonto-Liiton leireistä ja kursseista
- materiaalit jäsenhintaan
- alennusta Suomen Hostellijärjestön yöpymismaksuista
- voit tilata Suomen Luonnon jäsenhintaan
- Suomen luonnonsuojeluliiton jäsenedut
- Perhejäsenyys on ilmaista – voit liittää kaikki perheenjäsenesi Luonto-Liittoon yhden jäsenmaksun hinnalla!

Jänniä havaintoja ja hienoja kevätretkiä!

www.luontoliitto.fi • www.kevatseuranta.fi

**Palkintoja,
hyvää mieltä,
kunniaa!**

*Kaikki 30.6. mennessä
lähetetyt Kevätkortit ovat
mukana yllätyspalkintojen
arvonnassa. Lisäksi
jokaisen osallistujan nimi
julkaistaan Siepossa!*

Kysy lisää:

Luonto-Liitto ry
Itälahdenkatu 22b
00210 Helsinki
p. (09) 68 444 20
toimisto@luontoliitto.fi
www.luontoliitto.fi

Lajipiirroksat: Milja Laine
Kannen kuva: Milja Laine
Taitto: Merileena Reunanen